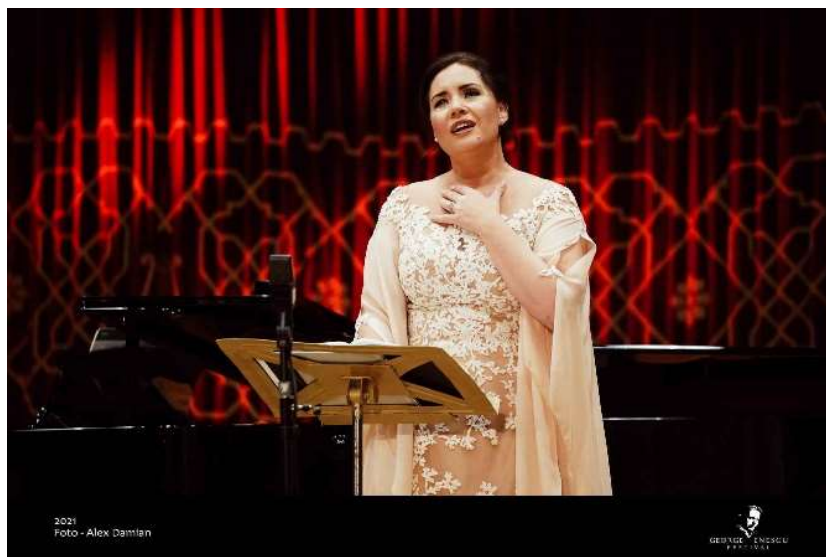

Camerale și voci în festival (III)

(Costin Popa – 27 septembrie 2021)

Ultima săptămână a mării sărbători enesciene a muzicii a debutat la Ateneu sub genericul „Rediscovering Enescu”, ceea ce a fost foarte corect, dar care ar fi putut să aibă și subtitlul „Rediscovering Enescu and the Berliner Philharmoniker”. Întrucât chiar dacă a fost absentă la această ediție, marea orchestră germană și mondială și-a trimis la București admirabili reprezentanți, alături de invitații lor. Așa încât nici mai mult nici mai puțin decât primul concertmaestru al Filarmonicii din Berlin, Noah Bendix-Balgley, a condus o formație compusă din violistul Elias Goldstein, câștigător al Concursului internațional Primrose, violoncelistul Stephan Koncz, membru al aceleiași Filarmonici și al Orchestrei de Cameră a Festivalului de la Verbier și pianista Angela Drăghicescu, de la Seattle Chamber Music Festival. Un program compus din Cvartetul cu pian nr.1 în sol minor K.478 de Mozart și Trio-ul cu pian în sol minor de Enescu a încântat publicul prin calitatea sonoră individuală a instrumentiștilor, simbioza între vocile lor, dăruirea întru muzică. Nu a lipsit bis-ul prin care cei de pe podium au omagiat apropierea ideatică a tânărului Enescu (autor la 16 ani al Trio-ului) de Johannes Brahms. Așadar, s-a cântat un Rondo brahmsian, făcând absenții din sală să regrete o dată în plus.

Eclectism și melancolie cu Sonya Yoncheva

Sonya Yoncheva

(foto Alex Damian)

Foarte lansată pe eșichierul liric mondial de la câștigarea Marelui Premiu feminin al Concursului Operalia-Plácido Domingo din 2010, competiție la care pentru vocile masculine Premiul I a revenit tenorului Ștefan Pop, Sonya Yoncheva nu s-a complicat în derularea carierei și a abordat, începând de la acea vârstă, 29 de ani, o serie întregă de roluri mai mult sau mai puțin potrivite vocalității

de moment, al progresiei pe care orice artist pornind din start cu un glas liric îl face către repertoriul spintoc sau chiar de coloratură dramatică. Soprana născută la Plovdiv a parcurs și parcurge cu ambiție acest drum, poate uitând de prudența care trebuie să o guverneze.

În sala Ateneului, Sonya Yoncheva a fermecat de la primul sunet. Vocea are o culoare rotundă fabuloasă prin consistență, armonice bogate și strălucire. Reprezintă din start, este limpede, cheia atractivității, a prezumției de succes. Programul bucureștean, intitulat „Ad una stella”, după titlul unei melodii verdiene, de un eclectism neașteptat și surprinzător, a mers pe piese vocale de lirică franceză, *chanson*-uri, a survolat ceva cântonete și a încheiat cu scurte incursiuni în cântările pucciniene și verdiene, inspiratoare și inspirate de marea literatură de operă a celor doi mari italieni. Din punct de vedere vocal, un program ușor, folosind în principal registrul median al glasului, cu doar câteva acute, dar intenția a fost de a revela alte calități ale artistei, legate de nuanțări și rafinamente. Într-adevăr emoționalitatea s-a simțit prezentă, a picurat tente triste și melancolice în derularea frazelor de Duparc, Pauline Viardot, Chausson, ale unui Donizetti în limba franceză cu patină italiană. Populara „Les filles de Cadix” de Delibes a adus accente nostalgice și o acută scurtă (Si natural). O evitare de notă înaltă s-a constatat și în tradiționala cântonetă „Ideale” de Tosti, o pagină încheiată glorios îndeosebi de tenori. Piese vocale de Puccini și Verdi au venit cu alte genuri de construcții de fraze muzicale, mai ample, mai pasionale și soprana a dovedit că le stăpânește, ceea ce era de așteptat.

Sonya Yoncheva

(foto Alex Damian)

Publicului care se foia nemulțumit că nu se cântă operă, Yoncheva i-a oferit trei bis-uri, „Donde lieta usci” („Boema” pucciniană, o versiune fără mult fior), Habanera din „Carmen” de Bizet, într-o lectură destul de „liberă” muzical și neriguroasă, precum și „Adieu notre petite table” („Manon” de Massenet), plină de mlădieri duioase.

La pasiv pot înscrie câteva neajunsuri, spre pildă o pronunție puțin inteligibilă în limba franceză, câteva note mai înalte emise „în spate”, un oarece vibrato care se insinuează în aceeași porțiune de

registru, iată, și la un Do natural acut (singurul, în „L'esule” de Verdi) care îi consumă respirația la revenire, apoi încercări de colorizări excesive care schimbă chiar sensul cuvintelor. Un singur exemplu. Plutitoarea arie „Adieu notre petite table” s-a încheiat cu un sensibil „Adieu” pronunțat „Odieux”!

A acompaniat Malcolm Martineau, însoțitor de *star*-uri în multe recitaluri pe podiumurile de concert și în studiourile de înregistrări.

Am fost foarte surprins de ce Sonya Yoncheva nu a cântat și lieduri enesciene pe versuri de Clément Marot sau Fernand Grehg sau Sully Prudhomme sau Jules Lemaître sau chiar Carmen Sylva. A auzit oare de ele? I se puteau solicita de direcțiunea artistică a festivalului. N-a fost să fie. Dar... am ascultat-o *live* fără microfoane pe vedeta actuală Sonya Yonceva. Ceea ce nu e puțin lucru. Să știm, să cunoaștem, să nu ne luăm numai după reclame sau „conserve” cum numea un regretat mare meloman înregistrările.

Academia de muzică barocă Le Jardin des Voix

Este o instituție destinată instruirii tinerilor cântăreți, ce funcționează alături de renumitul ansamblu Les Arts Florissant și de nu mai puțin faimosul lui dirijor William Christie. Asemenea organisme se găsesc pe lângă toate marile teatre de operă sau festivaluri importante din lume, ca studiouri de operă. De exemplu Festivalul Rossini de la Pesaro prezintă în fiecare an același opus, opera „Călătorie la Reims” în distribuții diferite, provenind de la Academia locală de Studii rossiniene. Acum vreo 10 ani, Universitatea Națională de Muzică din București a produs un excelent spectacol studențesc cu „Alcina” de Haendel. Cântaseră atunci viitoare vedete, ce aveau să confirme. Am propus ca spectacolul să se reia în fiecare an, cu alți interpreți, după modelul de la Pesaro. Pentru formarea tinerilor. Nu s-a făcut nimic. Mă gândesc acum încăodată și re-notez că Studioul Experimental în Artele Spectacolului Muzical Ludovic Spiess asociat Operei Naționale București ar putea proceda în același mod. Poate, în condițiile noii conduceri administrative și artistice.